

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

02 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva sentinței Judecătorei Bălți din 05 decembrie 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 03 aprilie 2019, declarat de avocata Aliona Rusnac, în numele inculpatului

Voinițchi Serghei XXXXXX.

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare,</i> <i>23.10.2018 – 05.12.2018,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>18.02.2019 – 03.04.2019,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>18.07.2019 – 02.10.2019.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătorei Bălți din 05 decembrie 2018, Voinițchi Serghei a fost condamnat în baza art. 188 alin. (2) lit. e), f) Cod penal la 8 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând din 05.12.2018, cu includerea perioadei aflării în arestare preventivă de la 11.09.2018 până la 05.12.2018.

2. Instanța de fond a constatat că la 11 septembrie 2018, aproximativ ora 11.00, inculpatul Voinițchi S., fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se aproape de râul Răut, în regiunea XXXXXX, XXXXXX, acționând cu intenție îndreptată spre sustragerea bunurilor altei persoane și îmbogățire prin tâlhărie, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile și

dorind survenirea acestora, l-a atacat pe Toderașco M., amenințându-l cu violența periculoasă pentru viața și sănătatea persoanei cu un cuțit de bucătărie folosit de el în calitate de armă, pe care îl avea la el și, deschis, a sustras de la Toderașco M. bicicleta de model „Ucraina”, de culoare verde, la prețul de 700 lei, o mască respiratorie - 275 lei, ochelari de lăcătuș - 35 lei, un set de aparate de ras - 25 lei, o jucărie-urs – 30 lei și produse alimentare în sumă de 50 lei, cauzând părții vătămate o daună materială considerabilă, în sumă totală de 1115 lei.

Instanța a reținut că inculpatul nu a recunoscut vina, confirmând doar că a luat bicicleta de la partea vătămată, fiind în stare de ebrietate, însă nu a folosit cuțitul.

Totodată, vinovăția acestuia este dovedită integral prin probele administrate.

Astfel, partea vătămată Toderașco M. a declarat că se deplasa pe stradă cu bicicleta, având o geantă cu produse și alte lucruri. S-a apropiat de doi bărbați, unul dintre care era inculpatul, și a întrebat ora și drumul. Inculpatul s-a ridicat și i-a explicat cum să meargă, apoi i-a spus că îi va lua bicicleta și i-a cerut să o pună jos. El a refuzat și a împins inculpatul, iar acesta a încercat să-l lovească. A coborât de pe bicicletă și a încercat să se apere. Inculpatul a scos cuțitul din buzunar și l-a amenințat cu moartea. El a fugit pentru a-și salva viața, iar inculpatul l-a urmărit 500 metri. Ulterior, a solicitat poliția. Inculpatul era în stare de ebrietate alcoolică, avea în mână un cuțit de bucătărie cu lungimea de 12-13 cm., cu care a sărit la el, amenințându-l că îl omoară. Fiindu-i prezentate la procuratură cinci cuțite, a recunoscut cuțitul care l-a văzut la inculpat.

Martorul Calenda M. a indicat că era împreună cu inculpatul, în momentul în care s-a apropiat partea vătămată cu bicicleta. Între aceștia a început un conflict. Partea vătămată a aruncat bicicleta spre inculpat, iar el s-a îndepărtat de ei. În acea zi ei au consumat alcool.

Potrivit procesului-verbal de cercetare la fața locului din 11.09.2018, cu fototabel, partea vătămată a indicat locul comiterii infracțiunii.

Conform raportului ofițerului de investigație din 11.09.2018, Voinițchi S. a fost reținut lângă casa din XXXXXX, XXXXXX, având la el bicicleta de model „Ucraina”.

Potrivit procesului-verbal din 11.09.2018, cu fototabel, de la Voinițchi S. a fost ridicată bicicleta de model „Ucraina”, un sac de sport în care se aflau două cuțite de bucătărie, un set de aparate de ras, o jucărie-urs, un pachet de unt.

Conform ordonanței din 11.09.2018, au fost recunoscute și anexare la dosarul penal drept corpuri delictive lucrurile ridicate de la Voinițchi S.

Potrivit procesului-verbal de recunoaștere după fotografie din 12.09.2018, partea vătămată a recunoscut persoana cu nr. 6 (Voinițchi S.), ca persoana care la 11.09.2018 l-a atacat, amenințându-l cu un cuțit.

Conform procesului-verbal de recunoaștere a obiectului din 13.09.2018, cu fototabel, partea vătămată a recunoscut cuțitul nr. 1, cu care Voinițchi S. l-a amenințat în timpul comiterii infracțiunii.

Instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 188 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, ca tâlhăria, adică atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de amenințare cu aplicarea violenței periculoase pentru viața sau

sănătatea persoanei agresate, săvârșită cu aplicarea altor obiecte folosite în calitate de armă, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea inculpatului, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea, că inculpatul a comis o infracțiune gravă, că lipsesc circumstanțe atenuante, cele agravante fiind săvârșirea faptei în stare de ebrietate alcoolică și comiterea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiuni similare.

3. Avocatul Vasile Anton a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunile inculpatului să fie recalificate în baza art. 187 Cod penal, cu aplicarea unei pedepse mai blânde.

Apelantul a invocat că inculpatul a recunoscut parțial vina și anume că a sustras în mod deschis bicicleta, dar s-a căit sincer de cele comise și a declarat că nu a amenințat partea vătămată.

Instanța de fond și-a întemeiat concluziile pe declarațiile părții vătămate care, fiind audiată de mai multe ori, nu a putut explica cu certitudine ce fel de cuțit era în mâna inculpatului, ce lungimea avea și, doar ulterior, fiindu-i prezentat la urmărire penală, acesta a indicat cuțitul pe care îl avea în mână inculpatul, fapte ce contravin declarațiilor martorului Calenda M. că în timpul conflictului inculpatul nu avea careva cuțit în mână.

3.1. A declarat apel și inculpatul, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală.

Apelantul a indicat că și-a recunoscut vina, a reparat prejudiciul material cauzat părții vătămate și acesta nu are careva pretenții față de el.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 03 aprilie 2019, apelurile au fost respinse ca nefondate.

Instanța de apel a statuat că vinovăția inculpatului se confirmă prin probele administrate, cercetate în cadrul examinării cauzei în instanțele de fond și de apel, acțiunile acestuia corect fiind încadrate în baza art. 188 alin. (2) lit. e), f) Cod penal.

Astfel, în calitate de probe pertinente, concludente și utile, reținute în susținerea soluției instanței de fond, se atestă plângerea părții vătămate din 11.09.2018, care coroborează cu declarațiile părții vătămate date în instanța de fond și cu cele ale inculpatului care a recunoscut existența cuțitului.

Vinovăția inculpatului se confirmă și prin procesul-verbal de cercetare la fața locului din 11.09.2018, cu fototabel, în care se indică locul comiterii infracțiunii, probă care coroborează și cu declarațiile părții vătămate, ale martorului și inculpatului, procesul-verbal de ridicare și examinare din 11.09.2018, cu fototabel, conform căruia de la Voinițchi S. au fost ridicate bicicleta de model „Ucraina”, un sac de sport în care se aflau două cuțite de bucătărie, un set de aparate de ras, jucărie-urs, un pachet de unt, indicate de partea vătămată ca fiind obiectele sustrase se confirmă prin procesul-verbal de recunoaștere după fotografie din 12.09.2018, prin care partea vătămată a recunoscut inculpatul ca fiind persoana care la 11.09.2018 l-a atacat, amenințându-l cu un cuțit.

Totodată, solicitarea apărării privind recalificarea acțiunilor inculpatului este nefondată ori, partea vătămată a indicat că inculpatul a scos cuțitul din buzunar și i-a spus „*acum încearcă să te aperi, eu te voi ucide aici*”, el a observat cuțitul și a fugit pentru a-și salva viața, iar inculpatul l-a urmărit 500 m.

Și afirmația apărării privind lipsa cuțitului este irelevantă, fiind în contradicție cu procesul-verbal de recunoaștere a obiectului din 13.09.2018, cu fototabelul, conform cărui partea vătămată a recunoscut cuțitul nr. 1 cu care l-a amenințat inculpatul în cadrul comiterii infracțiunii.

La fel, procesul-verbal de recunoaștere a obiectului din 13.09.2018, atestă utilitatea acestei probe, care dovedește incontestabil folosirea cuțitului în comiterea atacului ori, în cazul în care cuțitul s-ar fi aflat în geanta inculpatului, partea vătămată ar fi fost în imposibilitate de a recunoaște cuțitul ce aparține acestuia.

Deci, alegațiile apărării sunt apreciate drept o metodă de apărare invocate cu scopul de a primi o pedeapsă mai blândă pentru o infracțiune mai ușoară.

Pe lângă aceasta, este corectă soluția instanței de fond privind încadrarea acțiunilor inculpatului în baza art. 188 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, ca tâlhărie și nu jaf, după cum solicită apărarea.

La stabilirea pedepsei, instanța de fond a ținut cont de prevederile art. 61, 70, 72, 75 Cod penal, de scopul pedepsei penale întru restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale ce țin de gravitatea faptei penale, urmările prejudiciabile, motivul săvârșirii infracțiunii, atitudinea societății față de pedeapsa penală ce urmează a-i fi stabilită inculpatului pentru fapta săvârșită, persoana inculpatului, acesta fiind anterior în conflict cu legea penală.

Ori, concluzia instanței de fond privind individualizarea pedepsei este întemeiată, corect fiind aplicată la limita minimă, reieșind din poziția părții vătămate.

5. Avocatul Aliona Rusnac a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea hotărârilor adoptate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunile inculpatului să fie recalificate în baza art. 187 alin. (2) Cod penal.

Recurenta a invocat că, inculpatul de la început a recunoscut parțial vina, doar în partea sustragerii în mod deschis a bicicletei, s-a căit de cele comise și a declarat că nu a amenințat partea vătămată.

Potrivit declarațiilor martorului Calenda M., a consumat alcool cu inculpatul. De ei s-a apropiat partea vătămată. Între acesta și inculpat a început un conflict, iar partea vătămată a aruncat bicicleta, careva cuțit la inculpat în mână nu a văzut.

Instanța de fond și-a întemeiat concluziile pe declarațiile părții vătămate care, fiind audiată de mai multe ori, nu a putut explica cu certitudine ce fel de cuțit era în mâna inculpatului, ce lungimea avea și, doar ulterior, fiindu-i prezentat la urmărire penală, acesta a indicat cuțitul pe care îl avea în mână inculpatul, fapte ce contravin declarațiilor martorului Calenda M., că în timpul conflictului inculpatul nu avea careva cuțit în mână.

Ori, învinuirea înaintată inculpatului este întemeiată pe presupuneri, nefiind confirmată prin probe veridice și incontestabile care ar demonstra vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Sub acest aspect se reține că recursul este fondat pe art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, care prevede temeiul că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Însă, în recursul respectiv, în pofida prevederilor enunțate, fiind solicitată reîncadrarea acțiunilor inculpatului în baza art. 187 alin. (2) Cod penal, nu este specificată litera și calificativul concret din acest alineat în temeiul căreia urmează a fi încadrată corect fapta săvârșită, fiind omisă în totalitate și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens (*pct. 5. din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că recursul declarat nu întrunește condițiile de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al apărării cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurent.

Or, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) și 12) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legii, când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5. din decizie*), se reține că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2. și 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului și încadrarea juridică justă a acțiunilor

infracționale ale acestuia, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, inclusiv declarațiile părții vătămate Toderășco M., ale martorului Calenda M., plângerea lui Toderășco M. din 11.09.2018, procesul-verbal de cercetare la fața locului din 11.09.2018 cu fototabel, raportul ofițerului de investigație din 11.09.2018 despre reținerea lui Voinițchi S. având la el bicicleta de model „Ucraina”, procesul-verbal din 11.09.2018 cu fototabel, de la Voinițchi S. bicicleta de model „Ucraina”, un sac de sport în care se aflau două cuțite de bucătărie, un set de aparate de ras, o jucărie-urs, un pachet de unt, ordonanța de recunoaștere și anexare la dosarul penal a acestor obiecte drept corpurilor delictive din 11.09.2018, procesul-verbal din 12.09.2018 conform căruia partea vătămată a recunoscut persoana cu nr. 6 (Voinițchi S.), ca cea care la 11.09.2018 l-a atacat, amenințându-l cu un cuțit, procesul-verbal de confruntare între partea vătămată și bănuitul Voinițchi S. din 12.09.2018, procesul-verbal de recunoaștere a obiectului din 13.09.2018 cu fototabel, conform căruia partea vătămată a recunoscut cuțitul nr. 1, cu care Voinițchi S. l-a amenințat în timpul comiterii infracțiunii, toate probele fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanța de apel pronunțându-se argumentat și detaliat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile apărării, instanțele indicând motivele pentru care a respins dovezile și versiunile apărării, probele administrate pe caz demonstrând clar vinovăția inculpatului și că faptelor săvârșite li s-a dat o încadrare juridică corectă în baza art. 188 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, ca tâlhăria, adică atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de amenințare cu aplicarea violenței periculoase pentru viața sau sănătatea persoanei agresate, săvârșită cu aplicarea altor obiecte folosite în calitate de armă, cu cauzarea de daune în proporții considerabile (*pct. 2. - 5. din decizie*).

La stabilirea pedepsei inculpatului, instanțele just și argumentat au ținut cont că inculpatul a săvârșit o infracțiune gravă, care prevede doar pedeapsa închisorii de la 8 la 10 ani, că circumstanțe atenuante lipsesc, cele agravante fiind comiterea infracțiunii în stare de ebrietate alcoolică, de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiuni similare, inclusiv de poziția părții vătămate, cât și de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, conform cărora la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului,

precum și prevenirii de săvârșire de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane (*pct. 4. din decizie*).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, recursul nominalizat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5., din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat probele și circumstanțele cauzei.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei, în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea, este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recurs au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile atacate cuprind motivele pe care se întemeiază soluția, că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică corectă, că i-a fost aplicată inculpatului o pedeapsă individualizată conform prevederilor legii, și că recursul menționat este vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocata Aliona Rusnac, împotriva sentinței Judecătorei Bălți din 05 decembrie 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 03 aprilie 2019, în privința inculpatului Voinițchi Serghei XXXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 18 octombrie 2019.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun